

Ministrstvo za infrastrukturo in prostor
Minister Zvonko Černač
Langusova ulica 4
1000 Ljubljana

Ljubljana, 18.10.2012

Ministrstvo za finance
Minister Janez Šušteršič
Župančičeva 3
1000 Ljubljana

Ministrstvo za pravosodje in javno upravo
Minister Senko Pličanič
Župančičeva 3
1000 Ljubljana

Direktorat za javno naročanje na Ministrstvu za finance
Šašo Matas, generalni direktor
Župančičeva 3
1000 Ljubljana

Poziv Ministrstvom k uporabi arbitraže kot primarne izbire za reševanje sporov med strankami v pogodbah za izvajanje gradbenih in inženirskih del v javnih naročilih

Izvajanje gradbenih in inženirskih pogodb spada med bolj tvegane oblike sodelovanja med pogodbenimi partnerji, saj gre običajno za unikatne posle z množico nepredvidljivih dogodkov, od tistih, ki so posledica delovanja narave, do tistih, ki jih povzroča veliko število različnih udeležencev potrebnih za izvedbo posameznega projekta.

Spori pri izvajanju tovrstnih projektov so zato že po naravi stvari kompleksni in jih je potrebno razrešiti na razumen način in rokih, ki ne pomenijo ovire pri izvajanju del.

Hitrost odločanja v sporih pri izvajanju del na gradbenih projektih, ki jo prakticirajo slovenska državna sodišča, je popolnoma nesprejemljiva za način poslovanja v panogi gradbeništva in v inženiringu, saj je hitrost nastajanja škode najpogosteje mnogo večja od koristi, ki jo prinese pravična a prepozna razsodba za posamezno stranko v sporu. Še več, hitrost slovenskih sodišč v današnjih izjemno zahtevnih in turbulentnih razmerah v panogi ni zadostna niti za spore, ki niso vezani na izvedbene roke na projektih, ampak jih omejujejo roki preživetja podjetij v panogi. Tako so danes podjetja v sporih na gradbenih projektih v praksi praktično ostala brez vsakršne pravne varnosti, ki jim jo zagotavlja slovenska ustava.

Zato je v Sloveniji nujno v najkrajšem času preiti na mednarodno primerljiv reševanja pogodbenih sporov v gradbenih in inženirskih projektih, za katerega niso potrebne posebne zakonske prilagoditve, ki bo podjetjem sodelujočim v gradbenih verigah povrnil medsebojno zaupanje.

Zato razrešitev brezizhodnega položaja vidimo v arbitraži, t.j. rešitvi, ki je po vsem svetu povsem običajna v gradbenih pogodbah, pri nas pa iz povsem nerazumljivih razlogov povsem spregledana. Primerjalno gledano je namreč arbitraža v svetu prevladujoč način reševanja sporov iz pogodb za izvajanje gradbenih in inženirskih del v javnih naročilih.

Z vključitvijo arbitražnih klavzul v pogodbe z izvajalci javnega naročila, stranke (javni naročnik in izvajalec) izberejo arbitražo za dokončno razrešitev morebitnih sporov, ki utegnejo nastati iz medsebojnih pravnih razmerij (npr. Stalno arbitražo pri Gospodarski zbornici Slovenije kot osrednjo neodvisno institucionalno arbitražo v Sloveniji).

Ob upoštevanju predmeta, kompleksnosti ter vrednosti javnega naročila naj stranke pri odločitvi za arbitražo upoštevajo, da je arbitražno reševanje sporov na področju javnih naročil gradenj v tujini običajna praksa, saj reševanje sporov z arbitražo, v primerjavi z reševanjem sporov pred državnimi sodišči, omogoča višjo stopnjo pravne varnosti ter zaupanja strank v hitro (povprečno 6 mesecev), učinkovito, strokovno in dokončno odločitev o sporu. Arbitraža omogoča strankam učinkovito obvladovanje časa in stroškov postopka kot dveh temeljnih komponent spora, stranke lahko za odločanje o sporu izberejo arbitre, ki so specialisti za določena področja prav tako pa je reševanje spora v vseh fazah zaupno, s čemer se varujejo občutljiva poslovna razmerja med strankami ter dobro ime in ugled. V konkretnih primerih lahko stranke za reševanje sporov kot arbitre imenujejo vrhunske slovenske in/ali tuje strokovnjake s področja izvajanja gradbenih in inženirskih del v javnih naročilih, ki lahko kompetentno, hitro in dokončno odločijo o kompleksnih sporih. Arbitražna odločba namreč tudi ni predmet nadaljnje sodne presoje.

Zaradi navedenih lastnosti arbitražno reševanje sporov tudi pomembno prispeva k dvigu kakovosti in učinkovitosti sodelovanja udeleženi subjektov v gradbenih verigah in posledično k učinkovitejšemu doseganju ciljev javnega naročanja.

Uvedba arbitraže kot učinkovitega jamstva za dosledno upoštevanje pogodbenih določil bo tudi pomembno prispevala k vzpostavitvi medsebojnega zaupanja med pogodbenimi partnerji in s tem dvigu sedanje izjemno nizke poslovne kulture, ki se je vse od osamosvojitve Slovenije ves čas zniževala in padla tako nizko, da danes resno ogroža kvalitetno sodelovanje med podjetji na skupnih projektih.

Glede na navedeno pozivamo naslovna Ministrstva, da kot skrbni javni naročniki začnejo uporabljati arbitražo kot primarno izbiro za reševanje sporov med strankami v pogodbah za izvajanje gradbenih in inženirskih del v javnih naročilih. Menimo, da bi vzpostavitev takšne prakse javnih naročnikov pozitivno vplivala tudi na pritegnitev neposrednih tujih naložb v Slovenijo, saj je za tuje investitorje nesprejemljivo, da v morebitnih sporih odločajo državna sodišča v državi, v katero investirajo svoj denar.

Pričakujemo, da se bo vaše ministrstvo v najkrajšem času opredelilo do našega predloga in s podporo našemu predlogu pripomoglo k urejanju razmer na trgu gradbeništva in inženiringa v Sloveniji.

S spoštovanjem.

Podpisniki:

Predsednik Zbornice gradbeništva in IGM pri GZS
Branko Selak

Direktor Zbornice gradbeništva in IGM pri GZS
mag. Jože Renar

Predsednik Združenja za svetovalni inženiring pri GZS
mag. Uroš Mikoš

Predsednik Združenja za inženiring pri GZS
dr. Zoran Marinšek

Direktor Združenja za svetovalni inženiring pri GZS
Direktor Združenja za inženiring pri GZS
mag. Vekoslav Korošec

